

RAPPORT FRA OXFAM UDSSTIKKER NY VISION FOR UDVIKLINGSBISTAND

Oxfam konkluderer i ny rapport, at udviklingsbistand er helt essentiel for at opfylde FN's 17 Verdensmål mod 2030. Flere lande, herunder Danmark, har ellers reduceret udviklingsbistanden og fokuserer samtidig i stigende grad på egne interesser og på at skabe udvikling gennem private investeringer. Oxfam er bekymret for denne tendens og slår alarm i rapporten, der fremhæver Oxfams vision for hvad udviklingsbistanden bør bruges på de kommende 15 år.

AT HOLDE REGERINGER TIL ANSVAR OG SKABE LOKALT EJERSKAB

Oxfams nye rapport *Ansvarlighed og Ejerskab: Udviklingsbistands rolle i en verden post-2015* markerer årsdagen for vedtagelsen af FN's 17 Verdensmål, der frem mod 2030 vil skabe bæredygtig udvikling globalt.

Oxfams rapport peger bekymrende på, at siden Verdensmålenes vedtagelse har flere donorlande, heriblandt Danmark, reduceret og/eller omdirigeret udviklingsbistanden. Rapporten fremhæver at for at skabe bæredygtig udvikling, er det helt essentielt at have ansvarsfulde stater, der har kapacitet til at levere de udviklingsresultater, som deres befolkninger har behov for. Det kræver på den ene side, at befolkninger er i stand til at stille krav, og på den anden side at regeringerne lytter og er i stand til at indfri dem.

Verdens 47 fattigste og skrøbeligste lande, der står over for de største fattigdomsudfordringer, er netop dem med færrest midler og ressourcer til at tackle problemerne. De kan ikke mobilisere tilstrækkelige midler nationalt til at løfte den store udviklingsopgave, og det er i de lande, hvor udviklingsbistanden stadig udgør den største finansieringsform.

Oxfam slår fast, at udviklingsbistandens værdi rækker langt udover sin værdi målt i kroner og øre, da den langsigtet kan målrettes de fattigste og styrke den demokratiske kobling mellem borger og stat. Udviklingsbistanden er unik, idet den kan udruste modtagerlandene til selv at tage ansvar og skabe ejerskab over deres udvikling. Selvom private investeringer, remitter og filantropiske fonde bliver vigtigere for mange udviklingslande, kan de ikke erstatte den officielle udviklingsbistand, hvis vi skal nå de nye Verdensmål i 2030.

PRIVATE INVESTERINGER ER IKKE NOK FOR DE FATTIGSTE

Donorlande er i stigende grad begyndt at omlægge udviklingsbistanden og fokuserer i stedet på at skabe udvikling gennem alternative finansieringsmuligheder. Særligt private investeringer vil spille en større rolle, hvilket også den danske regeringsplan for udviklingspolitiske prioriteter 2017 i høj grad afspejler.

Oxfam mener, at private investeringer er væsentlige for udviklingen i verdens fattigste lande, men det er utroligt vigtigt, at de ikke erstatter udviklingsbistanden. Det er der flere årsager til, pointerer Oxfams rapport:

Først og fremmest understreger rapporten, at der ikke er bevis for, at de private investeringer gavner de fattigste befolkningsgrupper. Private investeringer er drevet af markedskræfterne og er ofte baseret på firmaernes interesser. Det er en styrke, da mange investeringer er økonomisk bæredygtige

og fører til vækst, rapporten understreger dog, at den økonomiske væksts ofte er ulige fordelt og ikke når de fattigste mennesker. I mange udviklingslande har økonomisk vækst efterladt store befolkningsgrupper i forsat fattigdom, og uligheden er steget.

Desuden rettes de private investeringer hovedsageligt mod mellem-indkomstlandene, mens de fattigste lande ikke er i stand til at tiltrække private investeringer. De fattigste lande er derfor fortsat stærkt afhængige af den officielle udviklingsbistand, men i mange lande går det dog i den rigtige retning.

Oxfam pointerer, at der er en risiko for, at udviklingsbistand til privatsektorinvestering primært bliver givet gennem donorlandenes egne firmaer, fremfor at fremme udviklingslandenes egne prioriteter og virksomheder. I dag er målingen af de private investeringers indflydelse på udvikling og fattigdomsreduktion utilstrækkelig. At måle og dokumentere udviklingsresultater vil kræve en høj grad af gennemsigtighed fra firmaernes side.

OXFAMS FIRE HOVEDPRIORITETER

For at skabe ansvar og ejerskab over udviklingsprocesser ser Oxfams vision fire prioriteter, som udviklingsbistand bør målrettes for at nå Verdensmålene. Udviklingsbistanden skal:

- Støtte udviklingslandes mobilisering af bæredygtige ressourcer, der kan finansiere deres udviklingsprioriteter
- Støtte lande i at levere de udviklingsresultater, som deres befolkninger efterspørger
- Støtte lokalbefolkninger i at efterspørge de investeringer og udviklingsresultater, de har behov for
- Støtte en bæredygtig fattigdomsbekæmpelse

Figure 10 The citizen-state compact

©Oxfam International September 2016

UDVIKLINGSLANDENES BEHOV SKAL FORSAT VÆRE FØRSTEPRIORITET

Oxfams rapport melder om, at der er en tendens til, at udviklingsbistanden i stigende grad omlægges, så pengene forbliver i donorlandene. Flere donorlande, heriblandt Danmark, har øget udgifterne til flygtningemodtagelse, som er penge, der kommer fra udviklingsbistanden. Ved at øge denne post i udviklingsbudgettet, går der altså færre penge til udvikling i udviklingslandene.

Rapporten konkluderer, at det kan give bagslag at bruge udviklingsbistanden til at dække flygtningeomkostninger. Hensigten med bistanden er at reducere fattigdom og ulighed i udviklingslandene. Flygtningeomkostningerne bør blive finansieret på anden vis.

I den danske regerings plan for udviklingssamarbejdet 2017 udgør udgifterne til flygtningemodtagelse 18 pct. af budgettet til udviklingsbistand, hvilket er den næsthøjeste post. I 2016 finansloven var Danmark den største modtager af dansk udviklingsbistand pga. dækning af flygtningeudgifter.

OXFAMS VISION: BISTANDEN ER ET UNIKT MIDDEL FOR AT STYRKE STATER OG BEFOLKNINGER

Trods alternative finansieringsformer og en tendens til at italesætte udviklingsbistand som forældet og gammeldags, spiller udviklingsbistanden en unik rolle i opfyldelsen af Verdensmålene. At udviklingsbistand i dag er mindre relevant end tidligere ser Oxfam som en falsk påstand og som en dårlig undskyldning for at reducere bistanden.

At øge udgifterne til flygtningemodtagelse gennem udviklingsbudgettet og investeringer i private firmaer for at skabe udvikling underminerer donorlandenes politiske troværdighed og indsatsen for at opfylde Verdensmålene.

I de fattigste lande er det afgørende at styrke forholdet mellem stat og befolkning, så regeringerne kan holdes til ansvar og for at skabe ejerskab over udviklingsprocesser. Økonomisk vækst og investeringer i den private sektor kan ikke alene løse fattigdomsproblemet. Det er derfor, man i høj grad endnu har brug for den statslige udviklingsbistand, der klart kan målrettes både de fattigste lande og de fattigste befolkningsgrupper.

September 2016 - Astrid Melchior Olesen

Yderligere oplysninger:

Rapporten er tilgængelig på engelsk fra Oxfam Internationals hjemmeside: <http://oxf.am/Z6Na>

General Sekretær Oxfam IBIS, Vagn Berthelsen, Mobil: 24 40 86 40, mail: vb@oxfamibis.dk

Senior Rådgiver Oxfam IBIS, Morten Blomqvist, Mobil: 30 29 44 06, mail: mbl@pxfamibis.dk